

Meiningar og kjak

Altjóðagerðin klórar e

– FLAKAVIRKINI HAVA HAVT TAÐ SERA TRUPULT Í MONG ÁR. ORSØKIN ER, AT KAPPINGIN UM RÁVØRUNA ER O KAPPINGARFØR ÍMÓTI ÚTLENSKARI FLAKAVINNU. TAÐ SKRIVAR HANS JÁKUP MIKKELSEN, STJÓRI Í MARINE

Hans Jákup Mikkelsen

Føroyar hava havt uppboðssølu á Toftum í mong ár. Og hon hevur verið góð til at selja fiskin, men uppboðssølan hevur samtíðis togað tennirnar úr øllum flakavirkjum, og hava tey ikki megnað at tjena pening. Kappingin hevur gjørt, at einki avkast er til virkini, og tí kunnu tey hvørki gera iløgur í at byggja sær eitt betri navn á marknaðinum, ella at halda virkið og útgerðina við líka.

Ein orsök er sjálvsagt, at útlendingar bjóða á somu uppboðssølu, og minnir uppboðssølan føroysku flakavirkini hvønn dag á at gevast, tí útlendsk flakavirkir megna at gjalda ein hægri prís. Tey eru í lág-lønarlondum og gjalda tí eina nógv lægri hýru. Á tann hátt eru tey kappingarførari

enn føroysk flakavirkir, og tí áttu øll føroysk flakavirkir at verið stongd.

Tá hugt verður eftir traditionellu fiskasløgunum, tosk, hýsu og upsa, skal undirstrikast, at upsi ikki verður seldur uttanlands, men verður virkaður á føroyskum flakavirkjum. Men tá talan er um tosk og hýsu, fer meginparturin av landinum óviðgjørt. Bæði í feskum og frystum líki.

Av tí at toskurin verður seldur av landinum heilur, hava flakavirkini ongan fyrimun longur, tí um tú selir ein føroyskan tosk framleiddan í Polen ella í Føroyum er fyri so vítt líkamikið.

Ávís reiðarí hava ment sína sølu av heilum fiski uttanlands. Hesi reiðarí ynskja at tekkjast útlenskum flakavirkjum og ynskja sjálvi at byggja sær eitt navn millum hesi.

Eisini skal sølan uttanlands onkustaðni prógvað virði á tí solumanni, sum nú einaferð er í starvi hjá hesum reiðaríi.

Um hugt verður eftir alivinnuni sæst, at til ber at byggja sær eitt navn, sum gevur ein eykaprís. Eitt miðvíst arbeiði varð gjørt á øllum alifyritøkunum at betra góðskuna av sjálvari vøruni, at skapa neyðuga umtalu millum rættar kundar og til síðst at krevja ein hægri prís.

Hetta fær føroyska flakavinnan ikki gjørt, sum vinnan er skipað. Til tess krevst, at flakavinnan hevur tryggja atgongd til rávøru. Og so er neyðugt, at sami hugsunarhátturin um samanhald og felags boðskap er millum føroysk flakavirkir, eins og tað var millum føroyskar alarar.

Eisini krevst, at flakavinnan verður

kappingarfør, tí tað kostar pening at byggja sær eina góða framleiðslu og eitt gott navn á marknaðinum. Fyri at megna tað, skal fiskimálaráðharrin leggja tekniskar forðingar, sum ger flakavirkini kappingarfør.

Orðið kappingarføri verður ofta brúkt. Tað merkir bara at hava umstøður og amboð, sum setir teg á javnt ella betri enn hann, tú kappast við.

Eitt føroysk flakavirki rindar áleið 4 kr/kg í løn til at viðgera fiskin. Útlendsk flakavirkir, sum kappast verður við um føroysku rávøruna, rinda 0,80 kr/kg í løn. Hetta er orsøkin til, at útlendsk flakavirkir eru kappingarførari at keypa føroyska toskin. Tey kunnu gjalda 3 kr/kg meira enn føroysku flakavirkini.

Føroysk flakavirkir gjalda sum

sagt áleið 4 kr/kg í løn. Um vit siga, at ein føroyingur rindar helvtina av inntøkuni í skatt, merkir tað, at 2 kr/kg hævdu verið goltið sum inntøku-skattur.

Hetta merkir, at tá fiskurin verður sendur av landinum óviðgjørður, missir tað almenna hesa skattainntøku. Um reiðarí rinda 2 kr/kg í tilfeingisskatti, tá fiskur verður sendur av landinum óviðgjørður, eru tey føroysku flakavirkini javnsett ella kappingarfør, og føroyska samfelagið fær samtíðis sín part av inntøkuni.

Argumentið ímóti hesum er, at virðisskapanin minskar, tá eitt avgjald verður álagt. Og at arbeiðspláss vera skapt á landi í Føroyum bygd á studning, tí reiðarí verða tvingað til at avreiða til føroysk flakavirkir, annars skulu tey gjalda tilfeingisskatt. Hýran